

Lønnsomhetsundersøkelse for produksjon av laks og regnbueørret

Definisjoner

Matfiskproduksjon

Resultatregnskap

- **Salgsinntekt av laks**
Den inntekt selskapet har hatt på egenprodusert laks ved leveranse til slakt og/eller leveranse av mindre levende fisk til videre oppdrett.
- **Salgsinntekt av regnbueørret**
Den inntekt selskapet har hatt på egenprodusert regnbueørret ved leveranse til slakt og/eller leveranse av mindre levende fisk til videre oppdrett.
- **Forsikringsutbetaling**
Her er det tatt med alle forsikringsutbetalinger som gjelder tap av fisk, og som er bokført i undersøkelsesåret. Dette er gjort for å få med forsikringsutbetalingene det året de får innvirkning på inntektene i årsregnskapet.
- **Annen driftsinntekt**
Ordinære inntekter som ikke inngår i hovedvirksomheten, men som likevel har en naturlig tilknytning til hovedvirksomheten. Dette kan f.eks. være salg av rogn, fôr, videreformidling av smolt, leieinntekter, slakte/pakkeinntekter etc.

På grunn av disse inntektene vil kostnader ved oppdrettsdelen ikke være helt reelle. Grensen for å utelate ett selskap med høy annen drifts inntekt er:

  - 10 prosent; dersom annen driftsinntekt ikke er knyttet til oppdrettsvirksomheten f.eks. butikk og,
  - 30 prosent; dersom annen driftsinntekt er knyttet til oppdrettsvirksomheten, f.eks. inntekter fra eget slakteri.
- **Sum driftsinntekt**
Er definert som summen av salgsinntekt av laks og regnbueørret, forsikringsutbetalinger og annen driftsinntekt
- **Kostnader vedrørende annen virksomhet**
Omfatter kostnader som oppdrettselskapet har, og som ikke kan knyttes til produksjon av matfisk av laks og regnbueørret, f.eks. kostnader ved drift av eget slakteri eller kostnader ved drift av settefiskanlegg.
- **Annen driftskostnader**
Omfatter helsekostnader, vedlikehold, elektrisitet, leiekostnader, kontorutgifter, reparasjoner etc.
- **Sum driftskostnader**

Er definert som summen av smoltkostnad, førkostnad, forsikringskostnad, slaktekostnad, lønnskostnad, avskrivninger immaterielle, avskrivninger driftsmidler, nedskrivninger, kostnader vedrørende annen virksomhet og annen driftskostnad fratrukket beholdningsendring.

- Driftsresultat
Er definert som sum driftsinntekt minus sum driftskostnad
- Finansinntekt
Rente av bankinnskudd og andre finansinntekter
- Finanskostnad
Renter på lån og andre finanskostnader
- Resultat av finansposter
Finanskostnad minus finansinntekt
- Ordinært resultat før skattekostnad
Er definert som driftsresultat pluss finansinntekt minus finanskostnader

Balanseregnskap

- Immaterielle eiendeler
Verdi på tillatelser (konsesjoner), goodwill etc.
- Sum varige driftsmidler
Verdi på tomter, bygninger og annen fast eiendom, oppdrettsutstyr, maskiner, båter, driftsløsøre etc.
- Finansielle anleggsmidler
Eksempel på finansielle anleggsmidler er andeler i salgslag, andre oppdrettsanlegg, slakterier m.m., samt aksjer og lønn til andre firma/enkelt personer
- Sum anleggsmidler
Er definert som sum immaterielle eiendeler pluss sum varige driftsmidler pluss sum finansielle anleggsmidler
- Sum omløpsmidler
Er definert som summen av varer, fordringer og investeringer, bankinnskudd og kontanter
- Sum eiendeler
Er definert som sum anleggsmidler pluss sum omløpsmidler
- Egenkapital
Sum egenkapital blir regnet som en restpost, der sum eiendeler fratrukket utsatt skatt, langsiktig gjeld og sum kortsiktig gjeld er egenkapital
- Kortsiktig gjeld
Kortsiktig gjeld er gjeld som forfaller innen ett år eller som er knyttet til driftssyklusen, f.eks. leverandørgjeld, skyldig merverdiavgift og kassakreditt

Beregnete nøkkeltall

- Totalrentabilitet
Gir uttrykk for avkastningen på totalkapitalen i virksomheten.

- Definisjon:
$$\frac{(\text{Driftsresultat} + \text{Finansinntekter}) * 100}{\text{Sum eiendeler}}$$
- Driftsmargin
Definisjon:
$$\frac{\text{Driftsresultat} * 100}{\text{Sum driftsinntekt}}$$
  - Overskuddsgrad
Definisjon:
$$\frac{(\text{Driftsresultat} + \text{Finansinntekter}) * 100}{\text{Produksjonsverdi}}$$
  - Likviditetsgrad 1
Definisjon:
$$\frac{\text{Sum omløpsmidler} * 100}{\text{Kortsiktig gjeld}}$$
  - Likviditetsgrad 2
Definisjon:
$$\frac{(\text{Sum omløpsmidler} - \text{Varer}) * 100}{\text{Kortsiktig gjeld}}$$
  - Rentedeckningsgrad
Definisjon:
$$\frac{(\text{Driftsresultat} + \text{Finansinntekter}) * 100}{\text{Finanskostnader}}$$
  - Egenkapitalandel
Definisjon:
$$\frac{\text{Egenkapital} * 100}{\text{Sum eiendeler}}$$
  - Andel av kortsiktig gjeld
Definisjon:
$$\frac{\text{Kortsiktig gjeld} * 100}{\text{Sum eiendeler}}$$
  - Andel av langsiktig gjeld
Definisjon:
$$\frac{(\text{Langsiktig gjeld} + \text{Avsetning for forpliktelser}) * 100}{\text{Sum eiendeler}}$$

Salg, beregnet produksjon og andre lønnsomhetsmål

- Solgt mengde av laks
Solgt mengde av laks er gjennomsnittlig antall kg oppdrettslaks solgt i undersøkelsesåret.

Solgt mengde er oppgitt til rund vekt (Whole fish equivalent (WFE)). Ved omregning til rundvekt fra sløyd vekt og sløyd hodekappet vekt har vi benyttet omregningsfaktorer fra NS 9417:2012 «Laks og regnbueørret. Enhetlig terminologi og metoder for dokumentasjon av produksjon».

Tilstand	Hodekappet = 1	Sløyd vekt = 1	Rund vekt = 1
Levende vekt	1,350	1,200	1,067
Rund vekt (WFE)	1,266	1,125	1
Sløyd vekt	1,125	1	0,889
Hodekappet vekt	1	0,889	0,790

- Solgt mengde av regnbueørret
Solgt mengde av regnbueørret er gjennomsnittlig antall kg rund oppdrettsørret solgt i undersøkelsesåret.

Solgt mengde er oppgitt til rund vekt (Whole fish equivalent (WFE)). Ved omregning til rundvekt fra sløyd vekt og sløyd hodekappet vekt har vi benyttet omregningsfaktorer fra NS 9417:2012 «Laks og regnbueørret. Enhetlig terminologi og metoder for dokumentasjon av produksjon».

Tilstand	Hodekappet = 1	Sløyd vekt = 1	Rund vekt = 1
Levende vekt	1,355	1,215	1,070
Rund vekt (WFE)	1,265	1,135	1
Sløyd vekt	1,115	1	0,881
Hodekappet vekt	1	0,897	0,790

- Produksjon av fisk
(Solgt mengde (laks og regnbueørret) + beholdning av frossenfisk pr. 31.12.) + ((beholdning av levende fisk pr. 31.12. (kg) – vekt på utsatt smolt – beholdning av levende fisk pr. 1.1. (kg))) / 1,067)

For å unngå å få en blanding av ulike vektklasser (levende/rund/sløyd) i produksjonsberegningen har vi valgt å omregne levende fisk til rund vekt. Omregningsfaktor er hentet fra NS9417:2012.

Omregningsfaktor fra levende vekt til rundvekt etter sulting og bløgging er satt til 1.067. Det har vist seg umulig å skille mellom laks og regnbueørret i beregningen av produksjon. Siden regnbueørret utgjør mindre enn 10 prosent av produsert mengde har vi valgt å benytte omregningsfaktor for laks ved omregning fra levende vekt til rund vekt.

- Produksjon pr. årsverk
Antall kg produsert fisk dividert med antall utførte årsverk. Produksjon er definert som salg pluss/minus beholdningsendring (kg). Produksjon pr. årsverk gir uttrykk for produktivitet.
- Antall årsverk
Antall årsverk som er utført i selskapet i løpet av undersøkelsesåret. Vi bruk det samme timetall pr. årsverk som Budsjettnemda for jordbruket, der et årsverk er satt til 1845 timer.
- Fôrfaktor
Definisjon:
$$\frac{(\text{Fôrlager pr. 1.1.} + \text{Fôrkjøp} - \text{Fôrlager pr. 31.12}) * 100}{\text{Produksjon av fisk}}$$
- Salgspris pr. kg solgt laks
Salgsinntekt av laks dividert på solgt mengde av laks.
- Salgspris pr. kg solgt regnbueørret
Salgsinntekt av regnbueørret dividert på solgt mengde av regnbueørret.
- Salgspris pr. kg solgt fisk (laks og regnbueørret)
Salgsinntekt av laks og regnbueørret dividert på solgt mengde av laks og regnbueørret.

- **Produksjonsverdi**
Produksjon er definert som salg +/- beholdningsendring. Produksjonsverdi blir da sum salgsinntekt pluss sum beholdningsendring

Beregnete kostnader pr. kg produsert fisk

I denne tabellen er hver kostnadsart dividert med produksjon av fisk, slik av vi får kostnad pr. kg (rundvekt).

- **Annen driftskostnad pr. kg**
Kostnader vedrørende annen virksomhet pluss annen driftskostnad minus annen driftsinntekt dividert på produksjon av fisk.
- **Netto finanskostnad pr. kg**
Finanskostnad minus finansinntekt dividert på produksjon av fisk

Settefiskproduksjon

Resultatregnskap

- **Salgsinntekt av smolt**
Den inntekt selskapet har fått ved salg av smolt (både laks og regnbueørret) for utsett i sjø (inkludert internt salg).
- **Salgsinntekt av yngel**
Den inntekt selskapet har fått ved salg av yngel (både laks og regnbueørret) til et annet selskap for videre produksjon i ferskvann (inkl. internt salg).
- **Salgsinntekt av rogn**
Den inntekt selskapet har hatt ved salg av rogn (laks og regnbueørret).
- **Forsikringsutbetalinger**
Her er det tatt med alle forsikringsutbetalinger som gjelder tap av fisk, og som er bokført i undersøkelsesåret. Dette er gjort for å få med forsikringsutbetalingene det året de får innvirkning på inntektene i selskapet.
- **Annen driftsinntekt**
Annen driftsinntekt som ikke inngår i hovedvirksomheten, men som likevel har en naturlig tilknytning til hovedvirksomheten. Dette kan f.eks. være salg av fôr, leieinntekter etc.

På grunn av disse inntektene vil kostnader ved settefiskproduksjon ikke være helt reelle. Grensen for utelate et selskap med høy annen driftsinntekt fra undersøkelsen er:

- 10 prosent; dersom annen driftsinntekt ikke er knyttet til oppdrettsvirksomheten f.eks. butikk og,
- 30 prosent; dersom annen driftsinntekt er knyttet til oppdrettsvirksomhet f.eks. salg av fôr
- **Sum driftsinntekt**
Er definert som summen av salgsinntekt av smolt, salgsinntekt av yngel, salgsinntekt av rogn, forsikringsutbetalinger og annen driftsinntekt.

- Annen driftskostnad
Omfatter vedlikehold, leiekostnader, kontorutgifter etc.
- Sum driftskostnad
Er definert som summen av rogn og yngelkostnad, fôrkostnad, forsikringskostnad, vaksinasjonskostnad, lønnskostnad, avskrivninger på immaterielle eiendeler, avskrivninger på driftsmidler, elektrisitetskostnad og annen driftskostnad fratrukket beholdningsendring
- Driftsresultat
Er definert som sum driftsinntekt minus driftskostnader
- Finansinntekt
Renter av bankinnskudd og andre finansinntekter.
- Finanskostnad
Renter på lån og andre finanskostnader
- Resultat av finansposter
Er definert som finanskostnad minus finansinntekt
- Ordinært resultat før skattekostnad
Er definert som driftsresultat pluss finansinntekter minus finanskostnader

Balanseregnskap

- Immaterielle eiendeler
Verdi på tillatelser (konsesjoner), goodwill etc.
- Sum varige driftsmidler
Verdi på tomter, bygning og annen fast eiendom, oppdrettsutstyr, maskiner, båter driftsløssøre etc.
- Finansielle anleggsmidler
Eksempel på finansielle anleggsmidler er andeler i salgslag, andre oppdrettsanlegg, slakterier m.m., samt aksjer og lønn til andre firma/enkelt personer.
- Sum anleggsmidler
Er definert som immaterielle eiendeler pluss sum varige driftsmidler pluss finansielle anleggsmidler
- Sum eiendeler
Er definert som summen av anleggsmidler og omløpsmidler
- Egenkapital
Egenkapital regnes som en restpost, der sum eiendeler fratrukket avsetning for forpliktelse, annen langsiktig gjeld og kortsiktig gjeld er lik egenkapitalen.
- Kortsiktig gjeld
Kortsiktig gjeld er gjeld som forfaller innen ett år eller som er knyttet til driftssyklusen, f.eks. leverandørgjeld, skyldig merverdiavgift og kassakreditt.
- Sum gjeld og egenkapital
Er definert som summen av egenkapital og gjeld

Beregnete nøkkeltall

- Totalrentabilitet
Gir uttrykk for avkastningen på totalkapitalen i virksomheten.
Definisjon:
$$\frac{(\text{Driftsresultat} + \text{Finansinntekter}) * 100}{\text{Sum eiendeler}}$$
- Driftsmargin
Definisjon:
$$\frac{\text{Driftsresultat} * 100}{\text{Sum driftsinntekt}}$$
- Overskuddsgrad
Definisjon:
$$\frac{(\text{Driftsresultat} + \text{Finansinntekter}) * 100}{\text{Produksjonsverdi}}$$
- Likviditetsgrad 1
Definisjon:
$$\frac{\text{Sum omløpsmidler} * 100}{\text{Kortsiktig gjeld}}$$
- Likviditetsgrad 2
Definisjon:
$$\frac{(\text{Sum omløpsmidler} - \text{Varer}) * 100}{\text{Kortsiktig gjeld}}$$
- Rentedeckningsgrad
Definisjon:
$$\frac{(\text{Driftsresultat} + \text{Finansinntekter}) * 100}{\text{Finanskostnader}}$$
- Egenkapitalandel
Definisjon:
$$\frac{\text{Egenkapital} * 100}{\text{Sum eiendeler}}$$
- Andel av kortsiktig gjeld
Definisjon:
$$\frac{\text{Kortsiktig gjeld} * 100}{\text{Sum eiendeler}}$$
- Andel av langsiktig gjeld
Definisjon:
$$\frac{(\text{Langsiktig gjeld} + \text{Avsetning for forpliktelser}) * 100}{\text{Sum eiendeler}}$$

Salg og andre lønnsomhetsmål

- Salg av smolt
Antall (stk) smolt av laks og regnbueørret som er solgt til et matfiskselskap for utsetting i sjøvann.
- Salg av yngel
Antall (stk) yngel av laks og regnbueørret som er solgt til annet settefiskselskap for utsetting i ferskvann.
- Salg av rogn
Antall rognkorn som er solgt fra selskapet
- Antall årsverk

Antall årsverk som er utført i anlegget i løpet av året. Vi bruker det samme timetallet pr. årsverk som Budsjettnemda for jordbruket, der et årsverk er satt til 1845 timer. Både lønnet og ulønnet arbeidsinnsats er tatt med.

- Salg av fisk pr. årsverk
Er definert som salg av smolt pluss salg av yngel dividert på antall utførte årsverk
- Salgspris pr. stk solgt smolt
Er definert som salgsinntekt av smolt dividert på antall solgt smolt
- Salgspris pr. stk solgt yngel
Er definert som salgsinntekt av yngel dividert på antall solgt yngel
- Produksjonsverdi
Er definert som sum salgsinntekt pluss beholdningsendring
- Produksjonsverdi pr. årsverk
Produksjonsverdi dividert med antall utførte årsverk

Beregnete kostnader pr. stk solgt fisk

I denne tabellen er hver kostnadsart dividert med antall solgt yngel og smolt, slik at vi får kostnad pr. stk solgt fisk. Beregningen er basert på alle selskap i utvalget, også anlegg som kun har solgt smolt.

- Netto finanskostnad pr. stk
Er definert som renter på lån og andre finanskostnader fratrukket renter av bankinnskudd og andre finansinntekter dividert på antall solgt yngel og smolt